

Plastik som kunst

Annemette Beck er færdig med smart design til franske modehuse. Nu skaber hun kunst af havplastik

Læs side 8-9

Nyt hotel indpasses i Rindbys kulturlandskab
Læs side 2

Film om Marco Brodde trak 400 til urpremieren
Læs side 6

En zeppeliner over Fanø gjorde Petrea kendt
Læs side 10-11

Vi fyrer op under sommersalget - skal din bolig med?

Det er sommer, og vi ønsker os lange liggetider på stranden og korte liggetider på vores bolig! Vi kan ikke styre det danske vejr, men vi kan sørge for, at din bolig bliver et varmt emne på boligmarkedet.

Start med en gratis salgsvurdering.

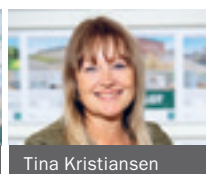
Kig ind i butikke til Late Night og deltag i vores forskellige konkurrencer!

Kristin Martinsen

Tina Wohler

Tina Kristiansen

Nybolig
Fanø

Hovedgaden 54, Nordby · 6720 Fanø
6720@nybolig.dk · nybolig.dk · Tlf. 7516 1011

En svær balancegang

Onsdag den 26. juni holdtes det andet møde om arkitektkonkurrencen vedrørende det kommende badehotel ved Rindby Strand. De tre hold af arkitekter og landskabsarkitekter, der er gået videre, fik lov at fortælle om deres foreløbige konklusioner.

Det gode var, at der var kommet landskabsarkitekter på. Der blev talt meget mere om kulturlandskabet, genskabelsen af vandveje, indpasningen af det kommende hotel og dets 'sommerhuse' i landskabet, trafikken, skabelsen af et hyggeligt torv og Fanø-borgernes følelser end på tidligere møder.

Alligevel var der mødedeltagere, der bagefter mumlede, at det var nu var bedre, hvis der ikke skete ændringer, akkurat som da arresten måtte vige pladsen for SuperBrugsen.

Der er næppe nogen, der i dag savner arresten eller udslusningsfængslet, som nogle husker det som. Men sådan er realiteterne. Det kan være svært at acceptere forandringer. Heldigvis kom også arkitekterne med spændende løsninger. Vi vil fortsætte med at følge projektet.

Dragefestivalen er ved at blive kvalt i succes, og det må der tages hånd om. Og det bliver der sikkert også med tiden. Men tak til Hanne Thyssen og Danibo for at tage ansvar i år.

Fannikkerdagen er nært forestående. Programmet ser fantastisk ud. Tak til de frivillige og sponsorerne.

Hav en god start på juli, derude!

En skitse af et af projekterne. Nu kan borgerne komme med kommentarer. Der kommer plancher ved Rindby Strand.

God integration i naturen var i centrum på møde om hotel

Tre arkitekthold fortalte i Fanøhallen om deres idéer til, hvordan det ny badehotel i Rindby skal indpasses i omgivelserne. De tre udkast kan snart ses ved Rindby Strand

HOTELBYGGERI – Det gamle hedeområde og de bakkede klitter, der før lå, hvor Feldberg Strandcampings flade areal er i dag, skal genskabes, og det kommende badehotel med dets restaurant, værelser, spabad og 'sommerhuse' skal indpasses i det.

Sådan var kort fortalt det gennemgående tema, da tre hold arkitekter og landskabsarkitekter onsdag aften i Fanøhallen gennemgik, hvor langt de er kommet i den verserende arkitektkonkurrence om et badehotel ved Rindby Strand for bygherrene, tyske Slow

Down Hotels og danske Planet Gruppe.

Norsk-danske Reulf Ramstad og LYTT bebudede, at de vil 'reparere fremtiden'. De havde fundet, at området er i evig forandring, at rejsen mod stranden er meget vigtig, og at der er der er spredte sommerhuse i stedet for et bymiljø som i Sønderho og Nordby. De foreslår en kvadratisk bygning, måske med stråtag, med et åbent areal i midten, et torv med masser af sol året rundt og spredte huse. Der skal mest arbejdes i træ. Parkeringspladsen ved supermarkedet flyttes om

bag det kommende supermarked, der også skal have ferielejligheder på første sal.

Åbent vandløb

Team Vandkunsten og VEGA havde set på, hvordan det så ud for 100 år siden. Der var engdrag og et åben vandløb, for eksempel. Det vil de gerne genskabe, og de ønsker mere klitlandskab.

Team Loop og SLA var enige og sagde meget enkelt: Der skal hældes sand på!

Holdet havde som de andre hold også bemærket, at Rindby er sig selv og ikke er et byområde, men et sommerhusområde.

Nogle sommerhuse ligger på toppen af en klit, andre putter sig i læ i en lavning – men ofte med tagrygge og silhuetter, der passer til landskabet. Det skal der bygges videre på. De havde bemærket, at området omkring den store parkeringsplads var meget praktisk, men heller ikke mere. Der kunne måske mangle faciliteter.

Plancher med holdenes arbejder placeres nu ved Rindby Strand.

*Tekst og foto:
Finn Arne Hansen*

FANØ POSTEN
– hele øen rundt!

Udgiver og redaktør
Finn Arne Hansen
mail@fanoeposten.dk

Layout, salg og bogholderi
Tina Foldager
tf@hjerdingposten.dk

Journalist
Jens Bytoft
mail@brammingposten.dk

Kopiering af Fanø Postens redaktionelle indhold og annoncer for videre produktion eller offentliggørelse er ikke tilladt uden skriftlig tilladelse fra Fanø Posten.

Oplag: 5.000
Udgiver: Vadehavets Mediecenter ApS
Omdelte til alle boliger, sommerhuse og erhverv på hele Fanø.

Tryk: OTM Avistryk
Distribution: Egne bude

mail@fanoeposten.dk • 42 41 09 99

Haralds Toft 2H · 6720 Fanø
www.fanoeposten.dk

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSE NÆVNET

Fannikkerdage med masser af musik

Fra fredag den 12 til søndag den 14. juli er der koncerter i lange baner på festpladsen

FESTIVITAS – Man glipper næsten med øjnene, når man ser musikprogrammet for Fannikkerdagen 2024. Trods navnet foregår det over tre dage, fra fredag den 12. til søndag den 14. juli. Prøv lige at se denne liste med navne:

Baglandet, Halmøre, Andreas Tophøj & Rune Barslund, jamsession med Fanø Spillemandsorkester, Signe Juhl Trio featuring Swinging Sisters, Mojo Hands, Svendborg Spillemandsdrag, Fettes Futto, Fanø Spillemandsorkester, Fanø Fidlers, Gangspil, Det Yderste Hav, Bode Blues Band, Trio Balou, Wonderbraz, Martin Schack Trio – Wetlands, Uhrbrand, Carlsen, Holst & Søgaard, Folk Jam med Christoffer

Musik er altid en stor del af Fannikkerdagen, også her i 2024.

Thorhauge samt Mouritzen, Mouritzen & de Fries. Man bliver ganske forpustet...

Og så er koncerterne endda gratis.

Ellers er der traditionen tro børneaktiviteter, brudesyning, kludesætning, festgudstjeneste, to store optog lørdag og søndag for

folk i dragter, Sømandens hjemkomst med meget mere. Se hele programmet på fannikkerdagen.dk/program-2024.

*Tekst og arkivfoto:
Finn Arne Hansen*

KÆRE SOMMERHUSEJER

At sætte sit sommerhus til udlejning er en tillids-sag. Vi sætter en ære i at gøre en forskel for såvel vores husejere som vores gæster.

Kontakt os og få en snak omkring udlejning af dit sommerhus.

DANIBO.DK 75163699

Danibo har udlejet sommerhuse på Fanø i over 40 år. Det eneste lokaltforankrede udlejningsbureau på Fanø.

DANIBO
FANØ SOMMERHUSUDLEJNING

SPAR

Sommeråbningstid 28/6-31/8: 7⁰⁰-21⁰⁰

Vi ønsker vores kunder en god sommer!

TILBUD
Gælder fra
29/6-5/7

PR. FLASKE
10,-
+ pant
SKARP PRIS

Pepsi eller Faxe Kondi
Flere varianter. 1,5 liter. Literpris 6,67

AUS
Australien. Shiraz,
Chardonnay eller
Rosé. 75 cl.
Literpris 53,33.
Sælges ikke til
unge under 16 år

TILBUD
Gælder fra
29/6-5/7

PR. FLASKE
40,-
SKARP PRIS

Pringles

PR. STK.
12,-
SKARP PRIS

TILBUD
Gælder fra
29/6-5/7

Friskpresset appelsinjuice
i hele sommerferien

500 ML.
24⁹⁵

1000 ML.
49⁹⁵

HVER DAG
Friskbagt
bagerbrød

HVER DAG
Varm leverpostej,
frikadeller og
fiskefilet

SLUSH ICE
15,-
SKARP PRIS

Gul Pris = discountpris

Vores Gul Pris matcher REMA 1000 og Nettos normalpriser. Gul Pris gælder for mere end 450 mærke- og private label-varer, som løbende matches med tilsvarende varer i de nævnte discountbutikker.

SPAR Fanø - Strandvejen 27, Fanø · 'Spar på Fanø' · Åben hver dag 7-21

Tilbud gælder indtil den 5. juli 2024. Så længe lager haves. Se også tilbudsavisen på spar.dk

SPAR

Også i år klassisk musikfestival på Fanø

Også i år gæster en gruppe dygtige musikere Fanø og byder på klassisk musik af høj klasse

KULTUR – Også i år får Fanø med støtte fra blandt andre Danibo besøg af en dygtig, klassiske musikere udefra. Klassisk Sommer Festival kaldes koncertrækken med Michel Camille som kunstnerisk leder. 16 koncerter er der, fordelt på Fanø, Esbjerg og Ribe.

Onsdag den 3. juli klokken 19.30 er Sønderho Kirke ramme om den første på Fanø. Det er en aften med Aros Guitar Duo. Aros er det oldgamle navn for Aarhus. Så kan man nok godt gætte, hvor duoen kommer fra.

Koncert i Sønderho

”Oplev en uforglemmelig aften i Sønderho Kirkes unikke rammer, hvor Aros Guitar Duo, Mikkel Egelund Nielsen og Simon Wildau, vil tryllebinde dig med deres musikalske mesterværker. Siden deres

Aros Guitar Duo består af Mikkel Egelund Nielsen og Simon Wildau. Foto: Presse.

herunder uddrag af Bachs berømte Goldberg-variationer. En oplevelse, der lover at røre og imponere.”

Koncertpakke

Programmet ser således ud: Asger Buur: I foråret, Cesar Franck: Præludium, fuga og variation, Martin Lohse: Ver, J.S. Bach: Udvalg fra Goldberg-variationerne, Johannes Brahms: Tema og variationer op.18b og Paolo Bellinati: Jongo.

Man kan enten forkæle sig selv – eller en anden – med en koncertpakke til 700 kroner, som giver ubegrænset adgang til alle 16 koncerter og eksklusiv adgang til udvalgte oste-, kage- og vinarrangementer.

Alternativt kan man købe enkeltbilletter til 150 kroner uden forfriskninger eller 170 kroner med forfriskninger. Der er også mulighed for opgradering, og børn under 18 år har fri entré.

Se hele programmet på eicmf.dk.

-fina

samarbejde begyndte i 2009 på Det Jyske Musik-konservatorium, har denne talentfulde duo formået at opnå international anerkendelse og har vundet flere

prestigefyldte priser,” lyder det fra Michel Camille.

”Oplev den unikke harmoni og tekniske bril-lans, som kendetegner Aros Guitar Duo. Fra

store internationale festi-valer til anerkendelse ved Danmarks Radios P2-kam-mermusikkonkurrence har Mikkel og Simon vist deres ekstraordinære evner.

Denne koncert er din chance for at dykke ned i klassisk guitar på allerhøje-ste niveau med værker, der spænder fra traditionelle til moderne kompositioner,

Lokal feriehusudlejning uden bøvl

Vi tilbyder:

- ✓ Markedets højeste belægningsprocent
- ✓ Unik fordelspakke uden selvrisiko ved gæsteskader
- ✓ Gratis adgang til ejerværksted, industrivaskemaskiner og trailere
- ✓ Professionelt servicekoncept 24/7 året rundt
- ✓ Markedets højeste rengøringsstandard

Hvis du har haft samme udlejningskontrakt i flere år, giver vi dig et hurtigt og gratis tjek af din udlejningskontrakt.

SuperBrugsen Fanø

Åbningstider hele juli: 7.00-20.45

MÅNEDENS KØB

JULI

Carte Dor is, Filur eller Twister ispinde

Dybfrost. Flere varianter. 300-750 ml. Literpris maks. 73,33. Frit valg. 1 stk.

22,-

Tuborg øl 12-pak eller Coca-Cola 18-pak

Flere varianter. 12 x 33 cl/18 x 33 cl. Literpris maks. 17,42 + pant. Frit valg. 1 pakke.

69,-

Schlitz øl

Flere varianter. 44 cl. Literpris 22,73 + pant. Frit valg. 1 dåse.

10,-

Slagterens grillmarked

4 stk.

60,-

Bagerens morgentilbud

8 rundstykker + 1 Wienerstang

70,-

KOM
TIL

VIN-
FESTIVAL
11.-16. juli

FREE WI FI

Danske Spil

SuperBrugsen Fanø

SuperBrugsen Fanø, Hovedgaden 87, Nordby – Tlf. 75 16 20 09 – www.brugsenfano.dk
Tilbuddene gælder fra 1. juli til og med 31. juli 2024 – så længe lager haves

Super
Brugsen

DER ER FORSKEL

Øens vadehavskunstner fik en film

400 gæster fra Fanø og resten af landet kom til urpremiere på dokumentarfilm

FILM – Et musikhus uden parkeringspladser er en udfordring for en ikke-esbjergenser, men takket være god tid, blev der fundet én ved et firma på havnen. Og så gik turen til Musikhuset i Esbjerg lige overfor oppe på bakken.

Her skulle den ny dokumentarfilm Vadehavsmaleren om vadehavskunstneren Marco Brodde fra Fanø vises lørdag den 22. juni. Han er også lærer og naturvejleder, men naturligt nok handlede filmskaberens Lars Düwel film om hans kunstneriske virke.

400 tilskuere

Særdeles mange mennesker havde fået den samme idé som redaktøren. Omkring 400 mennesker var samlet i foyeren. Her takkede Lars Düwel i sin velkomst huset for husly og bobler og opfordrede til yderligere køb i baren. Herefter spillede trioen Stundom for de mange gæster fra både Fanø og resten af kongeriget. Den trio vender vi tilbage til.

I den lille sal, der bagefter var næsten fyldt op, fortalte Lars Düwel fra scenen om sit filmprojekt, der startede

i 2021 og først sluttede her i 2024.

"Det havde jeg ikke regnet med," erkendte han.

Han fortalte, at filmen handlede om Marco Brodde og om hans store arbejde med at lave 24 raderinger til Johannes Larsen Museet i Kerteminde. Han takkede Johan Hofmann Fonden, Danibo Feriehusudlejning,

Filmskaberens, journalist Lars Düwel fra Fanø, byder velkommen i Musikhuset.

Sol og Strand-fonden samt Kulturelt Samråd på Fanø for økonomisk støtte. Og så fortalte han en spøjts historie

Marco Brodde havde ikke set filmen før premieredagen. Han var rørt over den store interesse. 400 deltog.

om Stundom, der har lavet underlægningsmusik til filmen.

"Jeg hørte dem ved en tilfældig-

hed på gågaden i Esbjerg og kontaktede dem bagefter for at høre, om de ville lægge musik til filmen. Så mødte

jeg Marco på færgen og fortalte ham om det. Og det viste sig, at det var hans yndlingsband, hvis nyeste album han ofte lyttede til, når han var ude i naturen for at lave skitser!"

Også Peter Uhrbrand og Benny Blæsild har lavet musik til filmen, sidstnævnte har lavet introen, tilføjede han.

Havde ikke set filmen

Filmene, som Marco Brodde ikke havde set før, gik i gang. Heri fortalte han om, hvorfor han var endt som vadehavsmaler. Han fortalte, han var en knægt fra Gjesing nord i Esbjerg, og at han tidligt fik interessen for at tegne. Da han var blevet konfirmeret, fik han og kammeraterne lov at tage ned på færgen til Fanø.

Folkemusikgruppen Stundom, Marco Broddes yndlingsband. De har lavet musik til filmen.

Og mødet med naturen der, og en bog om tipperne fik en afgørende betydning for hans liv,

I dag er han med i en international kreds af 'wild life'-kunstnere. Den betegnelse kan han godt lide.

Han fortalte også, at han efterhånden har fået sig frigjort sig fra at vise enhver detalje på en fugl korrekt. Han syntes, at det var fint, at man med nogle penselstrøg kunne vise,

hvilken fugl, det drejede sig, Han fortæller også om, hvordan han kan finde på at være på det samme sted i naturen seks timer i træk for at skildre, hvad der sker fra ebbe til flod.

Efter filmforevisningen og de mange klapsalver var der spørgsmål fra salen til Marco Brodde.

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

Fint Brodde-portræt

FILMANMELDElse – Det er vist første gang, Fanø Posten nogensinde har anmeldt en film af en Fanø-filmskaber om en Fanø-kunstner. Men lad os kaste os ud i det. Dokumentarfilmen Vadehavsmaleren, der handler om Marco Brodde, er lavet af Nordby-journalisten Lars Düwel, der er selvstændig med firmaet Weststream. Han har arbejdet på filmen i tre år og har selv skrabet penge sammen til projektet, stor ros for det.

I filmen ser vi en tvedelt fortælling. Dels ser vi Marco Brodde fortælle om sin baggrund og om måden han arbejder på, stille, roligt og velinstrueret. Der er klippet meget lidt, og med et eller to

stillestående kameraer, måske gode mobilkameraer, går det fint.

Live-scenerne i naturen er derimod svære for filmskaberens, da pludselige og rystende bevægelser, modlys, lysændringer og spøjse indfald med en lydløst jublende Brodde og en uskarp gang mod kameraet ikke kommer til at virke særligt godt. Filmene er også rigeligt lang, og den har svært ved at finde sin slutning. Det er også svært at være ene mand med et filmprojekt, især uden en filmisk uddannelse. Tilrettelæggelsen er dog helt i orden, og en stram klipning vil kunne bringe den op på fire stjerner.

Finn Arne Hansen

Gardiner til ethvert formål

Stort udvalg indenfor:

- Gardiner
- Solafskærmning
- Insektnet

Gratis og uforpligtende opmåling og rådgivning!

JEFA
Gardiner
v/Frank Bredahl

Med mere end 30 års erfaring

Stenhuggervej 9 · 6710 Esbjerg V · Tlf. 2392 7814

Fanø Fragten

Daglig fragtforbindelse mellem Esbjerg og Fanø

Med over 35 års erfaring med fragtkørsel på Fanø, sikrer vi vores kunder kvalitet og levering.

www.fanoefragten.dk
mail@fanoefragten.dk

Tlf: 4058 2660

FJORD GARDINER

- En del af Gardin Universet Esbjerg

20 44 86 67
esbjerg@fjordgardiner.dk

Besøg vores **SHOWROOM** på Nygårdsvej 29, 6740 Bramming - åbent efter aftale.

GARANTBUSSEN

er kommet fast til Fanø

Vores lokale Fanømand, Erik Høe, er klar til at betjene jer med gulve, tæpper og gardiner. Han har prøver i bussen og er klar til hurtig udrykning. Erik kan kontaktes på erik@garant.nu eller tlf. 79 13 78 78 40 30 49 03

Garant Esbjerg
Ådalsparken 7, 6710 Esbjerg V
Tlf. 79 13 78 78, www.garant.nu

Åbningstider: Mandag-Fredag: 9.30-17.30
Lørdag: 9.30-14.00

Garant

Tæpper Gulve Gardiner

OBS!
Søndagsåbent
i flere butikker
og spisesteder
i juli

**NORDBY
HANDEL**

Late Night

Onsdag den 3/7 - 10/7 - 17/7 - 24/7 - 31/7

På Hovedgaden i Nordby kl. **18-22**

DA:

Musik, folkedans & Fanødragter i og omkring Hovedgaden
Pony- og kæphesteridning, Børnefærgen Fenja og andre **børneaktiviteter**
Hils på den søde Fanøpige og **sælmaskotten Ebbe**
Butikker og spisesteder holder åbent fra **18-22**

DE:

Musik, Tanz, Aktivitäten für Kinder, Boutique und Restaurant
geöffnet – und jede Menge **Fanø-Atmosphäre**.
Mittwochs von **18-22 Uhr** in den Wochen 27 – 31.

EDC Fanø
Ejendomsmægler

NY PRIS

Krebsestien 7, Rindby Strand, 6720 Fanø

Spændende sommerhus med unik beliggenhed

Drømmer du om et unikt sommerhus, som er fantastisk og højt beliggende på en kuperet klitgrund i anden klitrække i Rindby Strand? Lad drømmen blive til virkelighed her på Krebsestien 7. Her venter dig nemlig et særdeles spændende sommerhus og en beliggenhed, der sjældent udbydes.

Kontantpris	3.398.000	Grund	1.393 m ²
Udbetaling	170.000	Bolig	99 m ²
Ejerudg./md.	2.721	Rum/værelser	4/3
Br/nt u/ej.udg.	19.918/15.728	Opført/omb.	1952/1981
Sag	67301735	Kontakt	76660102

NY PRIS

Gammel Postvej 4, Nordby, 6720 Fanø

Flot og rummelig ejendom med gode udbygninger i Nordby

Den tidligere landejendom byder på en unik kombination af en rummelig bolig med flere gode udbygninger, samtidig får du en beliggenhed i Nordby, hvor du har alt til hverdagen lige rundt om hjørnet. Huset fremtræder velholdt, og boligdelen byder på 209m² med højt til loftet.

Kontantpris	2.748.000	Grund	1.818 m ²
Udbetaling	140.000	Bolig	219 m ²
Ejerudg./md.	2.170	Rum/værelser	6/4
Br/nt u/ej.udg.	15.725/12.472	Opført	1890
Sag	67301404	Kontakt	76660102

NY PRIS

Strandvejen 61A, 1. Dør/lejl. 229, Fanø Bad, 6720 Fanø

Velbeliggende ferielejlighed med god udsigt

Denne skønne ferielejlighed har fantastisk udsigt over stranden og havet. Her er beliggenheden særdeles pragtfuld, ikke blot fordi Danmarks bedste badestrand er lige udenfor døren, men du har også tennisbaner, restauranter og golfbanen indenfor få hundrede meter.

Kontantpris	998.000	Grund	1,608 ha
Udbetaling	50.000	Bolig	44 m ²
Ejerudg./md.	4.594	Rum/værelser	2/1
Br/nt u/ej.udg.	5.928/4.679	Opført	1974
Sag	67301253	Kontakt	76660102

SE HER

Nyvej 5, Rindby Strand, 6720 Fanø

Velholdt sommerhus på ugeneret grund

Hvor vejen ender blind, drejer du ind. Her er beliggenheden skøn - der udfolder sig nemlig en skøn oase af en stor naturgrund, hvor du kan være ganske ugeneret, mens stranden venter kun 350 meter væk.

Kontantpris	2.298.000	Grund	1.987 m ²
Udbetaling	115.000	Bolig	90 m ²
Ejerudg./md.	2.800	Rum/værelser	4/2
Br/nt u/ej.udg.	13.514/10.670	Opført	1966
Sag	67301605	Kontakt	76660102

Vester Storetoft 55, Sønderho, 6720 Fanø

- Ugeneret grund
- Gode terrassemiljøer
- Hyggeligt sommerhus

SOLGT	Grund	2.731 m ²	
	Bolig	65 m ²	
	Rum/værelser	3/2	
	Opført	1977	
Sag	67301754	Kontakt	76660102

SOLGT

	Grund	1.431 m ²	
	Bolig	89 m ²	
	Rum/værelser	4/3	
	Opført	1978	
Sag	67301205	Kontakt	76660102

Det handler om at gøre sig umage

Har du brug for en bil? Så kig forbi i vores forretninger

Vi har altid 300 biler på lager

Toyota Louis Lund

TOYOTA RIBE
Industrivej 36
6760 Ribe
Tlf. 7688 1188

TOYOTA VEJEN
Vestermærkvej 5
6600 Vejen
Tlf. 7536 1766

TOYOTA ESBJERG
Hededammen 2
6705 Esbjerg Ø
Tlf. 7514 2388

TOYOTA VARDE
Jeppe Skovgaardsvvej 21
6800 Varde
Tlf. 7654 2200

TOYOTA RINGKØBING
Sjællandsgade 3
6950 Ringkøbing
Tlf. 9732 4222

Åbent: Mandag-fredag 9-17 · Søndag 11-16 · www.louis-lund.dk

Tjen op til
44.500,-
skattefrit i 2023

Må vi udleje dit sommerhus? Vi er 100% danske og støtter lokalt

Per Christiansen fortæller om sommerhusudlejning hos Sol og Strand på vores hjemmeside. Her kan du også bestille en uforpligtende udlejningsvurdering.

Kontakt os på udlej@sologstrand.dk
eller ring på + 45 99 44 44 40

Plastikaffald bliver til

Ny udstilling på Fanø Kunstmuseum i Sønderho skal få os til at tænke over, hvordan havet bliver brugt som affaldscontainer for plastaffald

KUNST – Med værker lavet af affald fra strandene på Fanø prøver kunstner Annemette Beck at få os til at forholde os til de enorme mængder plastik, der flyder rundt i vores have. 17 værker kan henover sommeren og efteråret under titlen Kunst – for havet opleves på Fanø Kunstmuseum, 12 i Vadehavscenteret.

Gamle gummihandsker, udslidte balloner og nylonreb i stærke farver. Alt sammen eksempler på noget af det plastikaffald, man med stor sandsynlighed falder over, når man går tur langs strandene på Fanø. For kunstner Annemette Beck er affaldet blevet et medie, på samme måde som andre kunstnere arbejder med

ler eller oliemaling – hun trevler op, skærer til, væver og syr, så affaldet bliver til kunst," fortæller museumsformand Birgit Knudsen.

Provokerende

Skønhed er som regel ikke det vi forbinder med plastikaffald, men det vender Annemette Becks værker op og ned på. Hun har sågar oplevet, at nogle bliver lidt provokerede over, at hun

forskønner det problematiske affald. At de mener, det skal være grimt.

"Men meningen med værkerne er ikke at finde det smukke i det grimme, men derimod at tvinge os til at forholde os til de problemer, plastikken skaber," fortæller Annemette Beck.

"Jeg håber, at folk der ser mine værker vil blive mere opmærksomme på, hvordan vi bruger plastik,

Godtfolk må kæmpe

Medierne svigter folkemusikken, og det kan mærkes på Fanø

MUSIK – Godtfolk Festival den 14. og 15. juni blev en musikalsk succes med mangfoldighed, økonomien var okay, og publikum ønsker en fortsættelse. Det konstaterer festivalleder Trine Buhl. Men billetsalget kunne have været bedre, også på grund af 'clashet' med Esbjerg Festuge.

"Vi ligger desværre i underkanten af, hvad

festivalen burde kunne trække af publikum, hvilket er superærgeligt, da vi oplever, at det nye format er taget godt imod både af nye og gamle gæster.

Så en udvikling af billetsalget er helt afgørende for festivalens berettigelse og overlevelse."

"Folk- og rootsmusik er stort set forvundet fra DRs sendeflader på både radio og

i fjernsynet, og heller ikke på landets største folkfestival får danske folkemusikere plads på programmet. De kulturelle fødekæder er under voldsomt pres i disse år," konstaterer Godtfolk Festivals ihærdige forkæmper Trine Buhl.

*Tekst og foto:
Finn Arne Hansen*

På grund af forfald spillede kun to tredjedele af den svensk-new zealandske trio Dragkrorka, men de kunne sagtens få de unge dansere ud på gulvet på Godtfolk Festival. Men billetsalget svigtede.

SUNDHEDSMISSIONEN

PaleoPower

Stedet for velvære,
aktivitet og afslapning
– hvor DU er midtpunktet!

www.paleopower.dk

PaleoPower • Stinne Berg • Hovedgaden 107, Fanø
telefon 24 80 17 87 • www.paleopower.dk

Lad os hjælpe dig

Vi er din lokale bedemand

med fokus på faglighed og etik

Kan kontaktes hele døgnet på

75 12 08 33

houkjaerbegravelse.dk

- Stort fokus på bæredygtighed
- Samtale i hjemmet eller i vores forretning
- Du kan også bestille online

Tine

Troels

Mette

SKOV MADSENS EFTF.
Esbjerg og Fanø Begravelse

1 Jernbanegade 68, Esbjerg ☎ 75 12 08 33

Forbrugerrådet
TÆNK
anbefaler

CERTIFICERET
ISO 9001
KVALITETSSYSTEM

kunst på museet

Annemette Becks ved et af sine værker på Fanø Kunstmuseum. Foto: Fanø Posten.

med plastikaffald, er jeg i hvert fald selv blevet meget opmærksom på, hvor meget plastik der omgiver os i vores dagligdag," siger hun.

Alene langs Vestkysten skyller der hvert år 1000 tons affald ind. Hvis udviklingen fortsætter, vil der i år 2050 være mere plastik end fisk i havene, mener videnskaben.

Arbejdet med plastikaffald har været en kunstne-

levet af at skabe tekstiler og udsmykning for butikker og hoteller i den helt luksuriøse ende – navne som Chanel og Dior er blandt andet at finde på kundelisten. Men efter 20 år havde Annemette Beck brug for at prøve noget nyt. Hun rykkede i 2018 sin faste base fra Aarhus til Fanø og begyndte at lede efter nye, kunstneriske veje.

"Jeg var fuldstændig mættet af al den luksus, og jeg var lidt søgende i forhold til, hvad jeg skulle arbejde med. Så begyndte jeg at eksperimentere med plastik, jeg havde fundet på gåture langs stranden her på Fanø," fortæller hun. Det blev en kreativ befrielse:

"Jeg er nødt til at få noget ud af det, jeg nu finder. En dag er det nogle blå posere, en anden dag er det noget reb. Det er en meget legende måde at arbejde på," siger hun.

Udstillingen på Fanø Kunstmuseum i Sønderho løber til den 20. oktober.

-fina

Det har skabt debat, at Annemette Beck har skabt noget pænt af plastikaffald.

og hvordan det påvirker naturen omkring os. Efter at jeg er begyndt at arbejde

risk kovending for Annemette Beck, der er uddannet designer og tidligere har

GUIDNING PÅ DANSK – FÜHRUNG AUF DEUTSCH – GUIDANCE IN ENGLISH

NATIONALPARK SAFARI

SÆLSAFARI • ROBBENSAFARI • SELSAFARI

JULI 2024

1. juli 18.00	12. juli 12.00	22. juli 09.00
2. juli 19.00	13. juli 17.00	23. juli 09.00
3. juli 19.00	14. juli 17.00	24. juli 09.00
4. juli 20.00	15. juli 18.00	25. juli 10.00
5. juli 08.00	16. juli 18.00	26. juli 10.00
6. juli 08.00	17. juli 19.00	27. juli 17.00
7. juli 08.00	18. juli 19.00	28. juli 13.00
8. juli 09.00	19. juli 20.00	29. juli 18.00
10. juli 10.00	20. juli 08.00	30. juli 18.00
11. juli 11.00	21. juli 08.00	31. juli 19.00

Alle ture starter på stranden 100 meter syd for nedkørslen fra Sønderho Strandvej til Fanø Vesterstrand (parkering på stranden) Professionel guidning af universitetslektor.

Guiding in English. All safaris start on the beach 100 meters south of the ramp from Sønderho Strandvej to Fanø Vesterstrand (parking on the beach) Professional guidance by university lecturer from University of Southern Denmark.

Guiding in Deutch. Alle Robbensafaris beginnt am Strand 100 m südlich des Abstiegs von Sønderho Strandvej zum Sønderho Strand (Parkplatz am Strand) Fachliche Betreuung durch dozent an der Süddänische Universität.

www.nationalparksafari.dk

Tilmelding / Anmeldung / Booking
SMS +45 20 10 87 17

ESBJERG · RIBE · FANØ

16 KLASSISKE KONCERTER FRA 03.07.24 - 25.08.24

KONCERTPAKKE: ALLE KONCERTER FOR KR. 700,-

Magiske spillesteder i Ribe, Esbjerg og på Fanø

SCAN FOR INFORMATIONER, BILLETSALG & PROGRAM

KONCERTPAKKE: ALLE KONCERTER FOR KUN KR. 700,-

Med koncertpakken kan du frit vælge mellem alle 16 koncerter

BILLETPRIS: KR. 150,-. Unge indtil 17 år gratis.

BILLETSALG & INFO PÅ:

EICMF.DK samt FANØFESTIVAL.DK

Øen rundt

Fin bog til børn og unge om besættelsen
BOGANMELDELSE

Stinne Berg, der driver Sundhedsmissionen Paleo Power i Nordby, er også forfatter til en del bøger. Og fredag den 21. juni havde hun tredobbelt bogreception. Hun udgav, støttet af Danibo, sin ny bog *Hvad besættelsen gemmer* samt *Hvad dragkisten gemmer* og *Den naturlige vej* til at leve på tysk. Vi har læst den helt ny *Hvad besættelsen gemmer* med Jens, der rejser tilbage i tiden for at opleve den tyske besættelse af Danmark. Da 'Jens' jo ikke kan være væk fra sit fremtidsliv i fem år, har Stinne Berg fundet på et lille fif med tidsrejsenedslag og kombinerer det med faktuelle, letforståelige afsnit om, hvad besættelsen betød for folk på Fanø. For at skrive bogen har hun interviewet et 88-årigt familiemedlem og har ellers gravet i forskellige kilder. De bedste afsnit er naturligvis de ægte historier fra dengang, blandt andet om de forbløffende velforberedte tyske officerers forudgående spionage som feriegæster og tyveri af tyskernes pistoler. Det var barske tider, hvor søfolk ikke kom hjem og husmødrene måtte ty til mere plantekost, end mændene og drengene brød sig om, efterhånden som vareudbuddet skrumpede og skrumpede. Men uden de faktuelle afsnit havde bogen ikke hængt sammen. Bogen er en fin præstation, der bør købes af alle skoler her i området. Bogen, der er på 88 sider med AI-illustrationer og forsideillustration af René Ljunggren, kan købes i Fanø Boghandel og hos hendes selv for 95 kroner. En fin gaveidé til børn over cirka 10 år er den også.

Nordby-forfatteren Stinne Bergs ny bog om Jens. Foto: Fanø Posten

To nye gæstestillere i Fanø Strandgalleri

RINDBY – Fanø Strandgalleri, Kirkevejen 35 ved Rindby Strand, har fernisering lørdag den 6. juli fra klokken 14 til 17.30.

"Vi holder fødselsdag med vores store kagebord og et lille glas, og Axel spiller," fortæller Jette Ewald fra gallerikollektivet.

"I juli præsenterer vi følgende gæstekunstnere: Dels er det Lene Malte, der både maler billeder og vaser med mere. I juli er det Lenes dejlige vaser som hun udstiller. Og dels er det Maleren Poul Heelsberg, der fortæller, at alle hans billeder er født på en overskrift, og hans formål og håb er, at hans billeder får beskueren til at stoppe op og fundere," tilføjer hun.

Alle er velkomne til fernisering, og der er fri entré.

Mange penge til trafikprojekter på Fanø

FANØ – Folketingets trafikudvalg har 26. juni uddelt 164 millioner kroner til projekter landet over. Det største projekt på Fanø handler om Strandvejen. Budgettet er på 2.051.978 kroner, og vi fik 1.025.989 kroner. Vi får et nyt fodgængerfelt på tværs af vejen i ved Storetoft samt flytning af fodgængerfeltet ved Vestervejen til en placering vest for krydset. Derudover etableres der såkaldte Torontoanlæg ved de tre fodgængerfelter samt tre hævede flader og et bump. Farten nedsættes til 40 kilometer i timen. Et projekt på Kallesbjergvej til 370.933 kroner fik kommunen 185.466,50 kroner til. Det omfatter en indsnævring af stiens tilslutning til Kallesbjergvej, så cyklister kører mere vinkelret frem mod vejen. Kampesten placeres i begge sider af vejen. Stikrydset og -tilslutningen forsynes med asfalt, og der kommer cykelbump med steler på begge stier umiddelbart inden krydsningspunktet. På Kirkevejen i Rindby blev givet tilskud på 103.996,50 kroner til et projekt, der var søgt 207.993 til. Det omfatter etablering af en ny stitilslutning mellem den eksisterende dobbeltrettede cykelsti og krydset ved Storetoft. Den nye stitilslutning etableres som en kort dobbeltrettet cykelsti i tre meters bredde over for Storetoft og føres over eksisterende grøft, som rørlægges.

Zeppelin-styrtet på Fanø

I sommeren 1914 slog den selvlærte fotograf Petrea Lund fra Gørding sig ned i Sønderho. Hun blev berømt med et brag

LOKALHISTORIE – Da Petrea Lund som selvlært fotograf slog sig ned i Sønderho med planer om at fotografere sønderhøninger og sommergæster skete der noget uventet. Hun var hurtig, da hun den 1. september 1915 nåede at fotografere den første zeppelin over Fanø, netop som Første Verdenskrig var brudt ud. Begivenheden blev omtalt i Fanø Ugeblad fire dage senere.

Efter tabet af Sønderjylland til Preussen i 1864 forblev Fanø og Mandø på danske hænder. Under Første Verdenskrig (1914-1918) forholdt Danmark sig som en neutral nation, men på trods heraf fik det også store konsekvenser for mange danskere. I løbet af krigen deltog flere end 30.000 dansksindede nordslesviger i tysk krigstjeneste, hvoraf cirka 5000 mistede livet. Endvidere blev 275 danske handelsskibe sænket, og i alt cirka 700 danske søfolk omkom, deriblandt også søfolk fra Fanø.

Zeppeliner L2 med sine mandkabs- og motorgondoler ophængt under det enorme ballonhylster.

Derudover havde krigen ikke de store konsekvenser for fanøboerne hjemme på lille Fanø. Dog kunne dømminger fra de voldsomme begivenheder ude i Europa også mærkes på Fanø. Ikke i form af egentlige krigshandlinger, men mere i form af ilanddrevne søminer, kanontorden fra store søslag mellem tyske og engelske krigsskibe ved Helgoland, tyske flyrekognosceringer og vandflyvemaskiner, der havde forvildet sig for

med tysk flag kunne ses foretage en rekognoscering langs vestkysten op forbi Mandø og ud for Sønderho. En uges tid senere dukkede endnu en zeppelin op foruden et tysk hydroaeroplan, den daværende betegnelse på en vandflyver.

Mod London

Nogle måneder senere, den 17. februar 1915, sendte den tyske marine to store zeppeliner-luftskibe mod London som bombemål. De

var lettet fra lufthavnen Fuhlsbüttel ved Hamborg. Men det kolde og blæsende januar-vejr var ikke ligefrem til hverken 'flyvende hollændere' eller flyvende tyske 'skibe' i luften over

Nordsøen. De to zeppeliner blev nemlig snart efter afgang fra Hamborg mødt af et kraftigt stormvejr med snestorm. Datoen var skæbnesvangert nok valgt på grund af det kolde og klare vejr, og fordi det samtidig var nymåne.

Det ene luftskib, L4, var blevet bygget i august 1914 og havde indtil da foretaget 11 rekognosceringer over Nordsøen. Men her den 17. februar tvang snestormen zeppelineren til at nødlande ved Blåvandshuk. Størstedelen af mandskabet blev reddet, men det lettere beskadigede vrage steg pludselig ukontrolleret op med fire mænd om bord, som sporløst forsvandt i havets iskolde bølger.

Det anden luftskib, L3, var sendt afsted for at

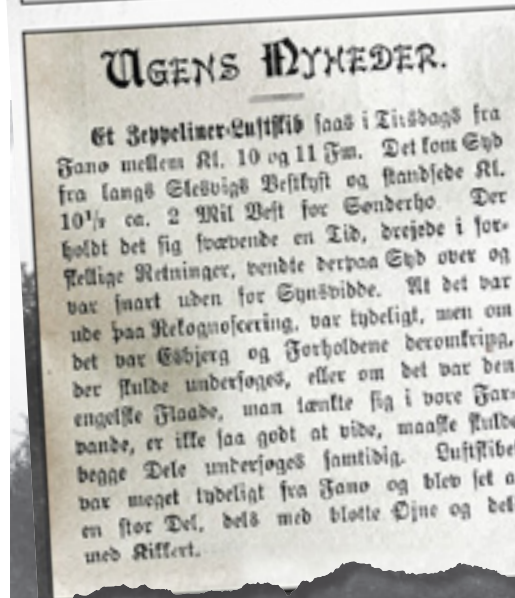
Ruiner af Zeppelineren L

rekognoscere efter engelske undervandsbåde i Skagerrak ud for den norske kyst. Men trods en sydøstlig snestorm fortsatte luftskibet sin kurs nordpå. De kraftige storm- og snebyger indvirkede uheldigt på propellerne. Næste morgen brød en motor i den bageste gondol sammen, men på trods heraf valgte kaptajnen at fortsætte med kun to motorer. Endnu en motor gik i stykker, men blev repareret. Imidlertid var den var ikke i stand til at drive luftskibet fremad med den nødvendige kraft. Der var derfor kun ét at gøre, at vende om ud for Hanstholm. På grund af tæt snevejr måtte luftskibet gå ned i lav højde, så det havde landkending med den jyske vestkyst i håb om at nå frem til den nye zeppelinerhavn i Tønder.

Efter at have passeret Fanø, satte den sidste motor ud. Sydøst-stormen drev nu luftskibet ud mod

Luftskib spottet

Krigen ude i Europa var kun en måned gammel, da Fanø Ugeblad den 1. september 1914 for første gang kunne meddele, at "et luftskib af Zeppelintypen"

Petrea Lunds scoop: En zeppeliner over Sønderho.

under Første Verdenskrig

Længde 160 M.
Diameter 17 M.
Egenvægt 28.000 kg.
4 Benzinmotorer ialt 720 HK.
4 Mahognipropeller a 5 M. Diameter
Nedstyrningsdato 17 Februar 1915.

3. paa Fanø Strand.

Nordsøen, og der var ikke andet at gøre end at slippe brint ud af luftskibet, for at komme ned på jorden. Herved mistede mandskabet herredømmet over luftskibet, og det blev slynget med voldsom kraft mod jorden, hvorved skroget brækkede midt over. Skibet førtes derefter med den stærke sydlige storm nord på, men på nordspidsen af Fanø brød det helt sammen og blev liggende der. For at forhindre at luftskibet løftede sig måtte de 16 besætningsmedlemmer ét for ét forlade skibet gennem den forreste gondol. Herom fortæller zeppeliners maskinist, Conrad Schönwalder, mange år senere:

Sidste mand reddet

"Kun jeg var endnu tilbage i den bageste gondol. Da man havde nogenlunde garanti for, at skibet ville blive liggende fast, fik jeg tegn til at komme ned – at gå var umuligt, da

agterskibet befandt sig oppe i en højde af cirka 80 meter. Blot en enkelt ukontrolleret bevægelse kunne få den stadig svævende agterende i en så stærk bevægelse, at luftskibet derved af stormen kunne rive sig løs og drive ud over Nordsøen. Jeg tog en rask beslutning og lod mig glide på enden ned gennem den cirka 80 meter lange løbegang til den forreste gondol – og det gik godt".

Et par dage senere kunne Fanø Ugeblad

meddele, at da alle mand var kommet fra borde, åbnede luftskibets chef for benzinen og bragte den til at eksplodere. Dette blev gjort for at forhindre, at det skulle drive længere ind over land og eventuelt anrette ødelæggelser på mennesker og bygninger.

Brandpil til vejrs

"Fra toppen af en høj klit så jeg en brandpil gå til vejrs, og i næste øjeblik slog flammerne himmelhøjt til vejrs. Eksplosionen var et prægtigt

Dette postkort af den voldsomme begivenhed, som tiltrak store mængder af nysgerrige, blev en gigantisk salgsartikel.

syn, men varede kun cirka 1 minut. – I de følgende dage var der en sand folkevandring til stedet, særlig om søndagen var der mange mennesker ude for at se på skroget, og mange benyttede lejligheden til at skaffe sig en souvenir", skrev et samtidigt vidne på et postkort til sin far.

En lidt anden opfattelse af den dramatiske afslutning havde Schönwalder dog:

"Da jeg som den sidste havde forladt skibet, og vi havde fjernet vore vigtigste ejendele, skød vi en lyspatron af i skibet og satte det derved i brand – og på denne måde blev luftskibet L3 ødelagt. [...] Næste morgen blev vi under militær ledsagelse ført ud til luftskibets vrage for at bringe bomberne i sikkerhed. Vi tog dem på skulderen og bragte dem i sikkerhed i klitterne, hvor de blev sprængt".

Husene rystede

Bragene derfra kunne høres over hele Fanø helt ned til Sønderho, og i Nordby rystede husene og ruderne klirrede.

Besætningen førtes til Odense, hvor det var interneret resten af krigen.

Endnu en zeppelin, L 19, satte sine spor på Fanø. I februar 1916 observeredes zeppelin L 19 forlist og synkende i Nordsøen. Begge gondoler og en del af hylstret lå under vand. Besætningen på omkring 20 mand stod samlet på toppen af luftskibet, hvor de bad om at blive taget op af en engelsk trawler. Det blev nægtet, da mandskabet på luftskibet var i stort overtal, og alle 16 druknede. Ikke uden grund vakte hændelsen stor forargelse verden over. En af de druknede var

Heinrich Specht og Heinrich Meyers gravstene i Sønderho.

Fakta om zeppelinerne L3 (LZ 24) og L4 (LZ 27)

Bygget maj og august 1914. Længde 158 meter. Diameter 17 meter. Vægt 28 tons. Rumindhold 22.470 kubikmeter, fordelt i 18 brintbeholdere. Fire benzindrevne motorer. Propellernes diameter: Fem meter. To

gondoler. Rækkevidde: 2200 kilometer. Tophastighed: 80 kilometer i timen. Besætning: 16 mand. Armering: To maskingeværer, otte styk 110 pounds bomber, 25 brandbomber og en del ammunition.

maskinist Heinrich Specht, hvis lig blev fundet opskyllet ud for Sønderho Havn et halvt år senere den 23. juli. Hans gravsten kan den dag i dag ses på Sønderho Kirkegård.

To dræbte maskinister

Samme skæbne led ligeledes maskinist Heinrich Meyer, da hans zeppelin L70 den 5. august 1918 blev beskudt af et engelsk rekognosceringsfly i 5 km højde over Norfolks nordkyst. Luftangrebet var i øvrigt det sidste tyske mod Storbritannien. Alle 22 ombordværende

omkom, hvoraf mange blev begravet på havet. Men Heinrich Meyers lig drev i land på Fanø, hvor han ligger begravet på Sønderho Kirkegård.

Research og tekst:
Per Hofman Hansen

Begivenheden var så stor, at også hovedstadsavisen Politiken den 20. februar 1915 bragte både en reportage og endog et øjenvidnes egenhændige skitse af den brændende zeppeliner.

Dieser Artikel wird auf Deutsch auf den deutschen Seiten in der nächsten Ausgabe von Fanø Posten und auf unserer Website erscheinen

Øen rundt

Børnene nyder at være i klitterne. Foto: Fanø Posten

Dagplejer rykkede til Rindby Strand

RINDBY – Fanøs private dagplejer Lone Buus Thomsen var ikke sen til at pumpe den gamle christianiacykel – hun mangler stadig nogle sponsorater til at kunne købe en meget savnet eldrevet en af slagsen – da solen og dragerne var på plads i sidste uge. Hun tog sine fire dagplejebørn med til Rindby Strand og lod dem tumle rundt i klitterne. Frugt, mad og andet godt var naturligvis også taget med. Hun fortæller i øvrigt, at hun får en ledig plads til november. Hun har kun fire pladser nu, efter at et flertal i byrådet vedtog, hun ikke måtte have fem.

De to tidligere ejere og de to nye. Foto: Privat

Farvel og goddag i Hjørnekroen i Nordby

NORDBY – Efter 43 et halvt år har Grethe og Oluf Møller valgt at takke af på Hjørnekroen i Nordby, og den 5. maj overtog Rikke Louise Bodeval Rachlitz, Nordby og Anne-Mette Rachlitz Andersen, Esbjerg, Hjørnekroen.

”Vi er begge meget spændte på dette kapitel og håber at se mange kendte og nye ansigter i årene frem. Lørdag den 6. juli fra 14 til 17 vil vi gerne invitere til reception, hvor der ligeledes vil være mulighed for at sige tak for de mange foregående år til Grethe og Oluf.

Vi sørger for vådt og tørt til ganen. Skulle I have lyst til at blive efter kl. 17, så er alle selvfølgelig velkomne til at blive,” lyder det i en invitation på Facebook.

Så er der sommerlopper over hele øen

FANØ – Som Fanøs gæster ikke kan undgå at bemærke, så forvandler Fanø sig virkelig til et charmerende loppemarkedsparadis her om sommeren. Overalt er der organiserede og private loppemarkeder. I Nordby er det lørdag formiddag på Museumspladsen i Skolegade, i Sønderho er det ved den gamle skole på Kåvervej om søndagen – husk at der ikke er parkering der, men overfor kirken – og ved Rindby Forsamlingshus er det fredag eftermiddag. Her er trafikken lidt farlig, så pas på ved parkering og ved frakørsel. Kontanter og MobilePay er de gængse betalingsmidler.

Brugtmarkedet i Sønderho 2019. Arkivfoto

Klyden – en elegantier fra

Vadehavets fugle

Klyden (*Recurvirostra avocetta*) er en af vores største vadefugle i Nationalpark Vadehavet, og den er på sin helt egen måde en elegant og karismatisk fugl, der kan gøre en fugleentusiast rigtig glad, når de ankommer på Vadehavets saltmarsker og strande efter en lang vinter.

Klydens udseende er umiskendeligt og temmelig ikonisk med de lange ben, den sort-hvide fjerdragt og det lange opadkrummede næb. Klyden er 43 centimeter lang fra næb til hale. Med det opadkrummede næb 'skummer' klyden vandoverfladen for

krebsdyr, orme, fiske-

æg og alger med herlige bevægelser, hvor den svinger næbbet fra side til side. I modsætning til de fleste andre

vadefugle, kan man se klyderne svømme på vandet, hvilket er muligt fordi den har svømmehud mellem tærerne. Klydens flugt er karakteristisk, da de lange 'balletben' ofte hænger ned.

Klyden yngler i kolonier på marsk- og strandenge og gerne på småøer og holme i Vadehavet.

Klyden er udbredt i Europa og i store dele af Afrika og Asien. Danmark og det sydlige Sverige udgør dermed nordgrænsen for klydernes udbredelse. Om efteråret samles klyderne ved Vadehavet, før de trækker sydpå til Sydvesteuropa og Vestafrika.

Klyden kan således sidst i juli og august opleves steder som Fanøs sydspids, Ballum Sluse og Rømø-dæmningen, hvor de samles og 'tanker op' inden trækket til Middelhavet og Nordafrikas vådområder. Ynglebestanden er vurderet som sårbar på den danske rødliste, og flere forhold truer dens eksistens.

Klyden yngler oftest på meget lavtliggende sandede områder, hvilket gør den sårbar. En mindre sommerstorm kan kombineret med højvande skylle rederne væk, og hvis dette

sker tilstrækkeligt sent, vil Klyden opgive ynglen. Sker det tidligere i maj, kan de gøre et nyt yngleforsøg. Dette skete først i juni på den nye ø Langejord ved Galgerev. Her ryddede en sommerstorm hele kolonien, og de er nu væk.

Samtidig er den hårdt udsat for prædation, da krager, måger og ræve kan finde på at tage både klydeunger og klydeæg, hvis de kan slippe af sted med det. Derfor ses klyder ofte slutte sig sammen og foretage kollektive angreb

Sommercup hæver ambitionerne

Fanø Sommercup byder i år på et flot musikprogram og faldskærmsopvisning

SOMMERSJOV – Fanø Sommercup er klar til igen at byde hold fra hele landet velkommen, når Nordens største fodboldturnering for femmandshold afvikles fredag den 19. og lørdag den 20. juli.

Med spændende musiknavne på programmet er håbet at overgå deltagerantallet fra 2023. 170 fodboldhold, cirka 300

frivillige og omkring 10.000 gæster på boldbanerne og i festteltet var med til at give Fanø Sommercup et flot comeback og skabe et brag af en fodboldfest.

Ambitionsniveauet er nu hævet med en målsætning om at overgå sidste års antal deltagende hold og gæster, hvilket blandt andet skal ske med en forrygende fest fredag aften i teltet med fire

spændende artister: Djames Braun, Frederik fra ADHD, 8BALL og Vild Smith.

”I år kan Fanø Boldklub fejre 125-års jubilæum, hvilket vi i Fanø Sommercup også ønsker at markere. Vi har været så heldige at fire faldskærmsudspringere har meldt deres ankomst i forbindelse med åbningen klokken 15.30 om fredagen. Fanøs borgmester Frank Jensen står for den officielle åbningstale, hvorefter vi, hvis vejr og vind tillader

det, kan nyde at følge springernes landing med flag og bold på fodboldbanerne,” lyder det fra Sommercupens formand, Lise Aarø Christiansen.

Frivillige kan melde sig på frivillig@fanosommercup.dk.

Spar Fanø / KFI, Carlsberg og hovedsponsor Middelfart Sparekasse støtter festen.

Se hele programmet på fanoeposten.dk.

havets saltmarsker

Klyden anses ikke uden grund som Vadehavets elegantier.

ses klyderne samlet i store fælles territorier, hvor de fælder dragten. Inden de voksne fugle er færdige med fældningen, begiver ungfuglene sig alene mod overvintringspladserne, som strækker sig fra Vesteuropa til Middelhavet og senere videre til Vestafrika. Fra september og starten af oktober begynder efterårstrækket for de voksne fugle, og med vinterens start er Fanø og resten af Nationalpark Vadehavet helt tom for denne sort-hvide elegantier på de høje ben.

På Fanø Fuglestation har vi hen over sommeren foretaget en totaltælling af også klyden, men bestanden faldt dramatisk med sommerstormen, og kun kolonierne oppe på Fanøs nordspids og få andre steder overlevede den forhøjede vandstand, men klyden er vedholdende og til næste år er de her igen.

Tekst og foto: Søren Brinch

Genmeldinger af ringmærkede Klyder fra Danmark viser et meget klart træk mod sydvest langs Europas kyster. Kilde: Dansk Trækfugleatlas, Statens Naturhistoriske Museum, Københavns Universitet.

mod indtrængende rovdyr. De mobber simpelthen indtrængerne væk med skinangreb i stor fart og dramatiske dyk, hvis disse kommer for tæt på rederne. En anden taktik klyden anvender for at beskytte sin rede, er at simulere

såret ved at halte hen over vadefloden og lade som om den selv har brækket vingen og derved trække rovdyrets opmærksomhed væk fra reden. Dette kan i mange tilfælde redde ungerne.

Klyderne ankommer til Danmark i løbet af marts,

og æglægningen finder sted i slutningen af april. Klækningen af ungerne sker i midten af maj, og umiddelbart efter går forældrene med deres unger ud på vaden, hvor de æder vandinsekter og orme. I løbet af juli, august og september

Det sker på Fanø fra 29/6 til 13/7-2024 – udvalgte begivenheder

- **Altid åbne:** Albue Fuglekøje, Postvejen og Sønderho gamle Fuglekøje, Landevejen
- **Lør. 29/6 kl. 14:** Fanø Biograf, Lodsvej 3, Nordby: Inderst inde 2. Entré. Se øvrigt program på fanoebiograf.com
- **Lør. 29/6 kl. 11:** 'Svenskerbroen' på Langelinie i Nordby: Sælsafari. Entré. Se alle sejladser og book på marthasonderho.dk
- **Lør. 29/6 kl. 11-16 og man. til lør. 11-16:** Fanø Skibsfarts- & Dragtsamling, Hovedgaden 28, Nordby: Udstillingen (entré) og museumsbutikken er åben. Se også fanoskibs-dragt.dk
- **Lør. 29/6 kl. 13:** Fanø Kunstmuseum, Nord Land 5, Sønderho: Fernisering af ny udstilling med Annemette Beck: Kunst for havet. Særudstilling med René Holm: To Get Lost Willingly plus museets faste udstilling. Entré. Se øvrige åbningstider og aktiviteter på fanoekunstmuseum.dk
- **Søn. 30/6 og 7/7 kl. 10.30-15:** Sønderho gl. skole, Bakskuld, Kåvervej 27, Sønderho: Søndagsmarked. Fri entré

- **Man 1/7 og søn. til fre. kl. 11-15:** Fanø Museum, Skolevej 2, Nordby, er åbent. Se mere på fanoemuseum.dk
- **Ons 3/7 og 10/7 kl. 18-22:** Nordby: Late Night. Se nordbyhandel.dk
- **Ons. 3/7 og 10/7 kl. 14:** Flakbatteri Nord, Bunkerrundvisning. Ikke egnet for gangbesværede. Entré. Arr.: Fanø i Atlantvolden, se mere og book på fia.dk
- **Ons. 3/7 frem til søn. 7/7 kl. 14-17.30:** Fanø Strandgalleri, Kirkevejen 39, Rindby Strand, galleriet holder åbent disse ugedage hele juli måned
- **Ons. 3/7 kl. 18-22:** Late Night i Nordby. Arr. Nordby Handel
- **Ons. 3/7 kl. 19.30, vin og ost fra 18.45:** Sønderho Kirke: Koncert med Aros Guitar Duo. Entré. Arr.: Se mere og book på eicmf.dk/da/en-aften-med-aros-guitar-duo. Arr.: Klassisk Sommer Festival
- **Fre. 5/7 og 12/7 kl. 13-16:** Rindby forsamlingshus: Loppemarked / bagagerumsmarked.

- **Lør. 6/7 kl. 14:** Fanø Strandgalleri: Gæstestilling med keramikker Lene Malte og billedkunstner Poul Heelsberg og 13-års gallerifødselsdag med kagebord. Se øvrige åbningstider på fanostrandgalleri.dk
- **Man. 8/7 kl. 19.30:** Realen, Nordby: Sange fra Højskolesangbogen, Fri entré
- **Ons. 10/7 kl. 20:** Dørene åbner kl. 18.30. Realen, Fanøs Kulturhjerter, Niels Engersvej, Nordby: Halberg & Friends. Entré. Book via realen.dk.
- **Fre. 12/7 kl. 12:** Festpladsen, Nordby Havn: Koncert med Bagland. Børneaktiviteter, madboder med videre. Se hele programmet på fannikerdagen.dk/program-2024-/ Arr.: Fannikerdagen

- **Lør. 13/7 kl. 14:** Fanø rådhus, Skolegade: Festoptog til festpladsen. Se programmet på fannikerdagen.dk/program-2024
- **Lør. 13/7 kl. 16-02:** Koncerter og dans på festpladsen.
- **Søn. 14/7 kl. 13 og 14:** Nordby Kirke: Festgudstjeneste, dernæst optog til pakhusbanke, hvor sømanden kommer hjem
- **Gudstjenester i Nordby og Sønderho kirker:** Se kirkernepaafano.dk
- **Begivenheder i Ribe og Esbjerg:** Se vadehavskysten.dk/ribe-esbjerg-fano/diverse/events

Kampen om kålplanterne

Har man kålplanter i sin have, så er det nu, man skal til at tænke på at forsvare dem!

Et par af mine kålplanters største fjender er to meget almindelige hvide sommerfugle: Stor og lille kålsommerfugl - eller retteligere er det sommerfuglenes larver.

De vil gerne bruge mine kålplanter til at æde sig tykke og fede, så de har energi nok til at forvandle sig til en ny generation af kålsommerfugle. Lige nu er pupperne fra årets første generation ved at udvikle sig til anden generation. Og den er som altid meget højere end første, fordi vinteren har været hård ved den første.

Ingen insekticider

Man kan overvinde kållarvernes hærgen med insekticider, men det er 'no go' i vores have. Derfor satte vi en tunnel med fiberdug over vores kålplanter i søndags, hvor den første 2. generations-kålsommerfugl viste sig i haven. Måske kunne vi være så heldige, at naturen selv hjælper med til kålplanteforsvaret, men det satser vi ikke på.

Især stor kålsommerfugls larve angribes af snyltehvepsen Apanteles. Den bruger sin læggebrod til at injicere kállarverne med sine æg. Æggene udvikler sig til små hvepselarver inde i kállarven. De æder så kállarven indefra. Men de vitale dele gemmes til sidst, så kállarven kan holde sig i live, indtil hvepselarverne er så gamle, at de skal forpuppe sig for at forvandle

sig nye snyltehvepse.

Stor kålsommerfugl har et vingefang på 50-65 millimeter, mens lille kålsommerfugls vingefang er cirka 1 cm kortere. Begge er de hvide med en sort-sortgrå forvingespids, der hos stor kålsommerfugl strækker sig to tredjedele ned langs vingesømmet. Hos lille kålsommerfugl dækker den kun en tredjedel af vingesømmet. Hos begge arter har hunnerne to vingepletter og hannerne ingen.

Begge sommerfugle er hyppige over hele landet, gerne i grøntsagshaver med kål, men kan også leve på mange planter blandt korsblomstfamilien. Det er for eksempel karse, raps og sennep.

De kunne findes i kæmpeflokk, før insekticiderne blev taget i brug. I en engelsk bog, skrevet i 1914, fortælles om træk af kålsommerfugle over Den Engelske Kanal. Trækket mindede om snestorme, så tætte at skibene forsvandt i hvide skyer af sommerfugle.

Gad vide, om min fiberdugtunnel kan holde til sådan en storm...

Tekst og foto: Søren Vinding

Lille kålsommerfugl har lille grålig vingspids.

FANØ-POSTEN BF 413												
	METER	↓	MÅL	STIVER	STED- NAVN	ILT	↓	TRÆ	SPIL	SPA- NIEN	↓	TYSK- LAND
	REX											AM. BY
	YTRE				TITEL INDI- ANER					MEN VIA		
	BUSK				TÆNDT TIDER			KONE- GL. ORD				
	GRAM		OM- GANG STIV- NEDE						STED- ORD GR.TEGN			
	SY			LAVE SJOV TONE						KUNST- NER SLIDER		
	HOVED- DEL					TEGN BETO- NET TALORD						TONE
	→							SKJUL PUS				
	KØRTE	STRØM			OM- RÅDE LARM				FØRSTE DAME PIGE			
	VIA			TIN TALORD			SLUT GILDE					FLOD
	NATUR					LØS JO				GUD DÅR- LIGE		
	VITA- MIN		PRESSE DYR					PARTI MATERI- ALE			ANNO PRÆST	
	→											
	GUD- INDE				GANG LIN- NED				KØRE STEM- ME			
	SPIDS	TEEPEE					NEME DRAMA					JORD- LAG
	ROMAN			FOR- FADER ØSTRIG				SAGN- FIGUR SYD				
bfef@krydsord.com	FILM- STAR					FETA				GUD		

Navn: _____
 Adresse: _____
 Postnr: _____

Send foto til mail@fanøposten.dk eller indlæver den udfyldte krydsord i SPAR Fanø, Strandvejen 27, Fanø – **senest den 3. juli 2024**. Mærk kuverten "Konkurrence". Maks én deltager pr. husstand. Sidste måneds præmie, et gavekort på 200 kr. til SPAR Fanø, kan afhentes i SPAR Fanø.

Vinder af sidste nummers krydsord: Niels Hviid, Byagervej 144, Brørup

Næste avis 13. juli
Deadline 3. juli

Hver anden uge
hele sommeren
 – hele øen rundt!
FANØ POSTEN
 – hele øen rundt!

Flot så det ud, da den amerikanske ørn fløj over Fanø vesterstrand, men hvem er ansvarlig for sikkerheden under dragefestivalen?

Årets dragefestival fik sine egne redningsveje på stranden

Ingen andre ville tage ansvaret, så Danibo sprang til med penge og arbejdskraft

DRAGEFESTIVAL – Alle-rede før årets dragefestival gik officielt i gang, var der kommet mange gæster, især fra Tyskland, hvor stifteren Wolfgang Schimmelpfennig er fra. Og den blev da også særdeles velbesøgt i år. Men til forskel fra Rømø, hvor en dansk drageforening er gået ind og har taget ansvar, så

er der stadig ikke på Fanø nogen, der har det officielle ansvar for sikkerheden. Og de tyske 'arrangører' udgør ikke en forening, Så direktør Hanne Thyssen fra Danibo Feriehusudlejning, der lejer ud til mange festivalgæster, valgte at gøre noget, da landbetjenten begyndte at snakke om sikkerhed.

"Jeg talte med Fanø Kommune, men de kunne ikke påtage sig ansvaret. Så måtte vi jo i samarbejde med Sven Burkhal gøre noget. Så vi etablerede afmærkede redningsveje, hvilket har kostet et sekscifret beløb til løn og andre udgifter. Når afmærkningspælene skal op af sandet, skal vi også rengøre dem, før de kan komme på depot," fortæller hun.

Hun har i øvrigt selv været sikkerhedsansvarlig og har haft en åben mobiltelefon af den grund.

Heldigvis er dragefestivalen forløbet uden uheld. Men spørgsmålet er selvfølgelig, om der ikke burde laves en forening og en sikkerhedsplan.

Tekst og foto:
Finn Arne Hansen

Hajer og hvaler er populære som drager.

Den milde junivind fik pingvinerne til at danse.

BYGMA

Trælaster og byggemarked

Alt i byggeartikler

• Pejsebrænde • Isenkram • Maling • Haveartikler

www.bygma.dk • Mail: fanoe@bygma.dk

Tlf. 75 16 37 00 • Strandvejen 10B, Nordby

Åbningstider: Man.-fre.: kl. 7-17 • Lørdag: kl. 9-13

flex·byg

tømrer- og byggefirma

Ing. Henning Frosch
Lodsvej 41 • 6720 Fanø

21 48 69 89

Deres blikkenslager A/S

Aut. VVS-installatør og kloakmester

Sønder Nytoft 8 A - 6720 Fanø

Mobil Fanø afd. 40 91 57 11

Målerhusvej 3 - 6700 Esbjerg

Tlf. kontor 75 12 50 11

www.deresblik.dk • deresblik@deresblik.dk

Nordby Renovation & Slamsugning I/S

Slamsugning • Højtryksspuling
Kranarbejde udføres • Containere udlejes

☎ 40312337 - 40262337

Sønder Nytoft 13 - 6720 Nordby - Fanø

JENSEN & JENSEN FANØ ApS
TØMRER og SNEDKER

Alt inden for tømrer- og snedkerarbejde udføres

KVALITET EN SELVFØLGE

Lars-Ole Møller Dahl Nybyvej 3 • Tlf. 4036 6484

Frits Brinch & Sønner ApS
Entreprenørforretning & Aut. Kloakmester

Sdr. Nytoft 11 - 6720 Fanø

75 16 42 57 - Kontor/fax: 75 16 41 81

Biltlf.: 29 26 56 76

DAN-EL A/S

www.dan-el.dk

DØGNVAGT 70 23 23 88

Sønder Nytoft 21 C, 6720 Fanø

RÅDGIVENDE INSTALLATØR

VI HJÆLPER DIG MED ALLE ELEKTRISKE INSTALLATIONER!

- Ladebokse
- Varmepumper - luft/luft og luft/vand
- Køleanlæg
- Erhvervs varmpumper
- Klimaanlæg
- Energirådgivning
- Elinstallationer
- Sommerhus installationer
- Udskiftning af eltavler
- LED belysning
- Solcelleanlæg

DEN JYSKE ELEKTRIKER

Tlf. 70 70 70 81

www.denjyskeelektriker.dk

VESTKLIMA

Tlf. 41 92 40 00

www.vestklima.dk

Torben Mahlers Tegnestue

Færgevej 2, 6720 Fanø

Tlf. 2086 3527 - mail: torben@mahler.dk

Arkitektarbejde herunder arbejde med fredede bygninger
Tilstandsrapporter & Energiberegninger - energimærker

EL-SERVICE

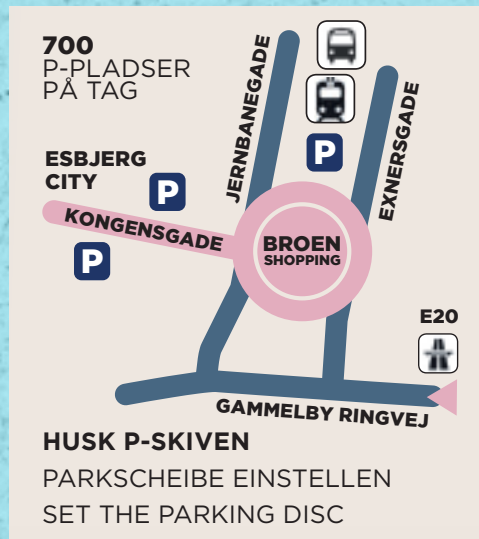
75 16 33 55

MOBILTELEFON: 28 48 22 71

Olesen & Jensen

SHOPPING BROEN

MEGA SALE

700
p-ladser

4 TIMERS
GRATIS
PARKERING

4 STUNDEN
KOSTENLOS PARKEN

4 HOURS **FREE**
PARKING

60

BUTIKKER
OG
RESTAURANTER

SPANNANDE GESCHÄFTE
UND GUTE RESTAURANTS

EXCITING SHOPS AND
GOOD RESTAURANTS

HVERDAGE

10-19

LØRDAG OG SØNDAG

10-17

FARLIG FLØT
HÅJ
UDSTILLING
HELE SOMMEREN
MED LEG OG LÆRING

NORDISK FILM
BIOGRAFER

VESTJYLLANDS **STØRSTE** SHOPPINGCENTER

DAS **GRÖSSTE** EINKAUFSZENTRUM WESTJÜTLANDS
THE **LARGEST** SHOPPING CENTER OF WEST JUTLAND

BROEN Shopping, Centrum, Exnersgade 18, 6700 Esbjerg, broenshopping.dk